TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

El Niño rất mạnh quay trở lại: Việt Nam đối mặt nguy cơ nắng nóng, hạn hán khốc liệt

13:44 15/06/2026

El Niño đã chính thức hình thành từ tháng 6/2026 và được dự báo có thể phát triển thành một trong những đợt mạnh nhất kể từ năm 1950. Hiện tượng khí hậu này có nguy cơ khiến Việt Nam trải qua nền nhiệt cao kỷ lục, thiếu hụt mưa trên diện rộng, hạn hán và xâm nhập mặn gia tăng trong những tháng cuối năm 2026 và đầu năm 2027.

El Niño hình thành nhanh, xác suất rất mạnh lên tới 65%

Theo Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn quốc gia, El Niño đã chính thức hình thành từ đầu tháng 6/2026 sau khi nhiệt độ mặt nước biển khu vực Niño 3.4 liên tục tăng và vượt ngưỡng xác định hiện tượng này.

Số liệu quan trắc cho thấy chuẩn sai nhiệt độ mặt nước biển tại khu vực Niño 3.4 đạt mức +0,5 độ C vào tháng 5 và tăng lên khoảng +0,7 độ C vào đầu tháng 6. Quá trình chuyển từ trạng thái trung tính sang El Niño diễn ra tương đối nhanh, phản ánh sự ấm lên mạnh mẽ của vùng trung tâm Thái Bình Dương cùng sự tương tác thuận lợi giữa đại dương và khí quyển.

Các đợt El Niño mạnh thường để lại những tác động rất rõ nét đối với thời tiết, khí hậu và thiên tai ở Việt Nam. Ảnh minh họa

Các mô hình dự báo hiện nay đều cho thấy El Niño gần như chắc chắn duy trì từ tháng 6/2026, tiếp tục mạnh lên trong những tháng cuối năm và có khả năng kéo dài sang đầu năm 2027.

Đáng chú ý, xác suất xuất hiện El Niño cường độ rất mạnh hiện được đánh giá ở mức 60-65%. Nếu kịch bản này xảy ra, cường độ của hiện tượng có thể tương đương sự kiện El Niño 2015-2016 - một trong những đợt mạnh nhất kể từ năm 1950.

Theo ông Mai Văn Khiêm, Giám đốc Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn quốc gia, Việt Nam có nguy cơ phải đối mặt với nền nhiệt cao hơn trung bình nhiều năm, số đợt không khí lạnh giảm và lượng mưa thiếu hụt trên diện rộng.

Những tác động này đặc biệt rõ nét tại khu vực Trung Bộ, Tây Nguyên và Nam Bộ, nơi nguy cơ hạn hán, thiếu nước sản xuất và sinh hoạt, cũng như xâm nhập mặn được dự báo gia tăng mạnh trong các tháng cuối năm 2026 và đầu năm 2027.

Dự báo cho thấy nhiệt độ trung bình trên phạm vi cả nước từ nay đến cuối năm có thể cao hơn trung bình nhiều năm từ 0,5-1,5 độ C. Riêng giai đoạn từ tháng 10 đến tháng 12/2026, mức chênh lệch có thể lên tới 1-2 độ C.

Trong những tháng còn lại của mùa hè, nắng nóng tại Bắc Bộ và Trung Bộ được dự báo xuất hiện nhiều hơn bình thường, thậm chí không loại trừ khả năng ghi nhận các giá trị nhiệt độ vượt mức lịch sử.

Không chỉ làm gia tăng nắng nóng, El Niño còn khiến lượng mưa suy giảm đáng kể. Tại nhiều khu vực, lượng mưa có thể thấp hơn trung bình nhiều năm từ 25-50%, trong đó chịu ảnh hưởng rõ nhất là Duyên hải Nam Trung Bộ, Tây Nguyên và Nam Bộ.

Sự thiếu hụt mưa kéo dài làm gia tăng nguy cơ khô hạn cục bộ hoặc trên diện rộng, đặc biệt tại những địa phương có nhu cầu sử dụng nước lớn cho sản xuất nông nghiệp và sinh hoạt dân sinh.

Tuy nhiên, các chuyên gia khí tượng cũng lưu ý rằng El Niño không đồng nghĩa với việc hoàn toàn thiếu mưa. Trong điều kiện El Niño, lượng mưa trung bình có xu hướng giảm nhưng vẫn có thể xuất hiện những trận mưa cực đoan, lập kỷ lục về lượng mưa trong thời gian ngắn.

Thực tế cho thấy trận mưa lịch sử tại Quảng Ninh vào cuối tháng 7/2015 hay đợt lũ lịch sử tại Quảng Nam - Quảng Ngãi sau bão Ketsana năm 2009 đều xảy ra trong bối cảnh El Niño hoạt động.

Nguy cơ lặp lại kịch bản năm 2015-2016

Dự báo mùa hè năm nay ở miền Bắc, miền Trung, nắng nóng sẽ khốc liệt, kéo dài hơn do tác động của El Nino

Nhìn lại lịch sử, đợt El Niño 2015-2016 được xem là một trong những hiện tượng mạnh nhất từng ghi nhận trong hơn 70 năm qua. Khi đó, Việt Nam đã trải qua những đợt nắng nóng kéo dài và khốc liệt chưa từng có.

Tại Bắc Trung Bộ, nhiệt độ phổ biến dao động từ 39-41 độ C, trong khi trạm khí tượng Con Cuông (Nghệ An) ghi nhận mức nhiệt lên tới 42,7 độ C vào ngày 30/5/2015.

Các đợt nắng nóng kéo dài liên tục 39 ngày tại Bắc Trung Bộ, 36 ngày tại Trung Trung Bộ và 32 ngày tại Nam Trung Bộ, gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống người dân và hoạt động sản xuất.

Cùng với đó, lượng mưa thiếu hụt trên diện rộng khiến nhiều hệ thống sông tại Trung Bộ, Tây Nguyên và Nam Bộ suy giảm dòng chảy nghiêm trọng. Hạn hán kéo dài, trong khi xâm nhập mặn tại Đồng bằng sông Cửu Long xuất hiện sớm và lấn sâu vào nội đồng, gây thiệt hại lớn cho sản xuất nông nghiệp.

Trong các năm El Niño, số lượng bão và áp thấp nhiệt đới trên Biển Đông thường giảm đáng kể. Tuy nhiên, cơ quan khí tượng nhấn mạnh điều này không đồng nghĩa với việc nguy cơ thiên tai giảm đi.

"Mặc dù số lượng bão và áp thấp nhiệt đới ảnh hưởng đến Việt Nam thường ít hơn trong các năm El Niño, nhưng vẫn có thể xuất hiện các cơn bão rất mạnh

và gây thiệt hại lớn. Vì vậy, không thể chủ quan với nguy cơ thiên tai trong thời gian tới", đại diện Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn quốc gia cảnh báo.

Các chuyên gia nhận định, nếu El Niño tiếp tục phát triển theo kịch bản hiện nay, Việt Nam sẽ phải chuẩn bị sớm các giải pháp ứng phó với nắng nóng cực đoan, thiếu hụt nguồn nước, hạn hán và xâm nhập mặn nhằm giảm thiểu thiệt hại đối với sản xuất, đời sống và phát triển kinh tế - xã hội trong giai đoạn cuối năm 2026 và đầu năm 2027.

Thiên Trường